

CRO Luchthaven Rotterdam

Concept Jaarverslag 2020

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Rotterdam

d.d. xx maart 2021

adres:

CRO luchthaven Rotterdam, t.a.v. E.R. Struch secretaris
p/a provincie Zuid-Holland, postbus 90602, 2509 LP DEN HAAG

INLEIDING

Op 1 mei 2013 is de Commissie regionaal overleg (CRO) luchthaven Rotterdam ingesteld tegelijk met de inwerkingtreding van de omzettingsregeling luchthaven Rotterdam The Hague Airport (RTHA).

Volgens artikel 13 van de Regeling commissies regionaal overleg burgerluchthavens van nationale betekenis dient de commissie jaarlijks vóór 1 april een verslag op te stellen over de uitgevoerde werkzaamheden in het voorgaande kalenderjaar en dient dit jaarverslag in ieder geval te bevatten:

- a. een beschrijving in hoeverre het jaarplan tot uitvoering is gekomen;
- b. de samenstelling van de commissie in het voorgaande kalenderjaar;
- c. een beschrijving in hoeverre bijzondere voorvallen of omstandigheden voor haar werkzaamheden van belang zijn geweest;
- d. een overzicht van de inkomsten en uitgaven van de commissie.

Voor u ligt het jaarverslag van de CRO luchthaven Rotterdam over het jaar 2020. Het wordt na vaststelling door de CRO naar de minister van Infrastructuur en Waterstaat gezonden en is openbaar.

a. ACTIVITEITEN VAN DE COMMISSIE IN 2020

Hieronder worden in het kort de activiteiten van de commissie in 2020 beschreven. De onderwerpen en de volgorde komen overeen met het actieplan (hoofdstuk 4) uit het jaarplan 2020.

Plenaire vergaderingen:

De commissie is in 2020 drie keer bijeengekomen, namelijk op:

18 juni

8 oktober

17 december

In verband met de COVID-19 crisis is de op 2 april geplande vergadering geannuleerd. Alle volgende vergaderingen hebben plaatsgevonden via een videoverbinding.

1. Handhavingsrapportage IL&T 2019

De Handhavingsrapportage RTHA van IL&T over het jaar 2019 is geagendeerd en besproken in de CRO.

In het gebruiksjaar 2019 zijn de geluidsnormen niet overschreden. In verband met een overschrijding van de geluidsnorm bij handhavingspunt 6 in Schiedam in 2018 had de ILT maatregelen aan RTHA opgelegd die door de luchthaven correct zijn uitgevoerd. De maatregelen hebben als effect gehad dat de geluidsnorm bij Schiedam niet opnieuw is overschreden. Er zijn in totaal 1218 nachtvluchten op de luchthaven geweest. Dat zijn er 68 minder dan in het gebruiksjaar 2018. Van de 1218 nachtvluchten heeft de ILT er 62 onderzocht. Uit dit onderzoek is gebleken dat er geen overtredingen zijn geweest. De ILT heeft geen klachten over les- en oefenvluchten ontvangen. Er zijn in totaal 168 militaire vluchten op de luchthaven geweest, waarvan 13 in de nacht. Twee luchtvaartbedrijven hebben van de ILT een waarschuwing gekregen omdat ze zonder geldige reden van de vertrekroute zijn afgeweken. Daarbij hebben zich geen veiligheidsrisico's voorgedaan. In alle andere (162) gevallen waren de routeafwijkingen het gevolg van instructies van de luchtverkeersleiding ten behoeve van een veilige vluchtuitvoering.

2. Capaciteitsdeclaratie RTHA 2020/2021

De capaciteitsdeclaraties RTHA winter 2020/21 en zomer 2021 zijn geagendeerd en besproken in de CRO.

Volgens de capaciteitsdeclaratie voor de winter 2020/21 bedraagt het aantal beschikbare slots 5.630. Dit is circa 7% minder dan de 6.034 slots voor de winter van 2019/20. Deze vermindering volgde onder meer uit de verwachting dat er een verschuiving zou plaatsvinden van kleinere naar grotere straalverkeersvliegtuigen en dat propellervliegtuigen met meer dan 35 stoelen vrijwel geheel zouden verdwijnen van RTHA.

3. Meldingen

In 2020 zijn de volgende door de DCMR opgeleverde rapportages geagendeerd en besproken in de CRO:

Jaarrapportage 2019 Analyse meldingen rondom Rotterdam The Hague Airport,
Rapportage 1^e kwartaal 2020 Vliegtuigmeldingen Rotterdam The Hague Airport,
Rapportage 2^e kwartaal 2020 Vliegtuigmeldingen Rotterdam The Hague Airport,
Rapportage 3^e kwartaal 2020 Vliegtuigmeldingen Rotterdam The Hague Airport,
Rapportage 4^e kwartaal 2020 Vliegtuigmeldingen Rotterdam The Hague Airport.

N.B. De planning van de rapportages is in de loop van 2018 aangepast aan de luchthavenkalender en loopt dus voortaan synchroon met het gebruiksjaar RTHA en het rapportage stramien van IL&T. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de vergelijkbaarheid van rapportages van voor en na deze wijziging. Vanaf de derde rapportage 2018 wordt gerapporteerd over het gebruiksjaar van RTHA. Voor RTHA geldt als gebruiksjaar de periode van 1 november in enig jaar tot en met 31 oktober van het daaropvolgende jaar.

Het aantal meldingen over het vierde kwartaal (augustus, september en oktober) dat betrekking heeft op de luchthaven Rotterdam, is ten opzichte van vorig jaar met circa 51% afgenomen tot 9.912 (dit is exclusief 1.789 meldingen over overvliegers). Het totaal aantal melders is met 409 gedaald tot 598. De sterke afname van het aantal

meldingen is te verklaren door de Coronacrisis. Immers hierdoor is de grote commerciële luchtvaart vanaf medio maart sterk gereduceerd en op RTHA uiteindelijk zelfs geheel gestaakt. Op 18 juni heeft Transavia zijn operatiën op RTHA weer voorzichtig hervat. Ook enkele andere maatschappijen zijn beperkt weer gaan vliegen. Echter als gevolg van de tweede golf is deze ervaring van tijdelijke aard gebleken.

4. Communicatie met omwonenden

De CRO organiseert een maal per jaar na het uitkomen van de jaarrapportage van de DCMR en bespreking ervan in de CRO een (besloten) bijeenkomst met frequente melders. In het verslagjaar heeft deze in verband met de COVID-19 crisis niet plaats gevonden.

In het verslagjaar heeft in verband met de COVID-19 crisis geen (openbare) informatie- en discussieavond plaatsgevonden.

Burgers weten inmiddels de weg te vinden naar het contactformulier op de website. Het secretariaat ontving via dit kanaal diverse vragen, opmerkingen, suggesties, et cetera. Getracht is al deze inkomende berichten zo goed mogelijk te beantwoorden.

5. Programma hinder beperkende maatregelen

a. quick scan wijziging vertrekroutes van baan 06 (richting Lansingerland)

De werkgroep Hinder Beperking heeft conform paragraaf C.2 van het document “proces & organisatie” een projectgroep ingesteld voor de begeleiding van de quick scan. ADECS heeft in de zomer opdracht gekregen voor de aanvullende berekeningen (L_{den} met afwijkers en LA_{max} voor de nominale route) en de resultaten in het najaar opgeleverd. Er zijn vervolgens vijf representatieve punten gekozen waarvoor het NLR op basis van de berekende LA_{max} een geluidssimulatie maakt, zowel voor de bestaande als de voorgestelde nieuwe route. Het is de bedoeling is om omwonenden hiernaar te laten luisteren, waarna zij in groepjes met elkaar bespreken welke route de voorkeur verdient. Omdat het als gevolg van de COVID-19 maatregelen problematisch is om fysieke bijeenkomsten te organiseren, zal dit plan vrijwel zeker moeten worden bijgesteld.

De werkgroep heeft met het NLR afgesproken dat dit project als pilot dient in het kader van Europees onderzoeksproject ANIMA. Het NLR levert een ondersteunende rol, helpt met de uitwerking van een participatie strategie en stelt visualisatietools ter beschikking. Hierbij is het NLR geen consultant bureau en de uitwerking van een participatie strategie vraagt gezamenlijke effort en bijdrage van de CRO en de ANIMA partners. Dit houdt in dat de opgedane data en de casestudie zowel voor de CRO als de ANIMA partners toegankelijk zijn. De werkzaamheden van het NLR worden binnen het Europese project ANIMA uitgevoerd en komen niet voor rekening van de CRO. ANIMA (Aviation Noise Impact Management through Novel Approaches) is een Europees onderzoeksproject vanuit het Horizon 2020-programma (zie ook www.anima-project.eu). Het doel van ANIMA is de geluidsbelasting van omwonenden rondom luchthavens te verminderen, te helpen met de uitwerking van de beste mitigatiestrategieën voor luchthavens, een verband te leggen tussen technologische ontwikkeling en milieuproblemen, en Europese beleidsmakers en besluitvormingsorganen te adviseren.

b. voorstellen cyclus 2019

Van de in 2019 ingediende voorstellen die na de toets op inhoudelijke vereisten waren overgebleven, heeft de werkgroep vervolgens de kansrijkheid ingeschat. Het oordeel van de werkgroep is vastgelegd in deze [rapportage](#). Op basis van de tien als voldoende kansrijk beoordeelde voorstellen heeft de werkgroep in totaal zeven verkenningen gedefinieerd. Hiervan zijn uiteindelijk zes verkenningen opgenomen in het [programma “Verkenningen voorstellen 2019”](#) dat de CRO in de vergadering van 18 juni heeft vastgesteld. Voor de verkenning “Vliegen boven woonwijken Schiedam vermijden door bij starten van baan 24 eerder en scherper naar rechts te draaien” heeft de werkgroep een projectgroep ingesteld.

c. voorstellen cyclus 2020

Omdat de werkgroep nog vooruit kon met de opbrengst uit 2019, druk was met reeds lopende activiteiten en slechts over beperkte capaciteit beschikt, is dit jaar geen extra publiciteit gegeven aan de mogelijkheid om voorstellen in te dienen. Toch zijn in de loop van het jaar enkele voorstellen binnengekomen en deze zijn volgens de gebruikelijke procedure in behandeling worden genomen. Dit heeft geen nieuwe verkenningen opgeleverd. Zie deze [rapportage](#) van de werkgroep.

d. voormalig programma BRR

In 2019 heeft de BRR het dossier hinder beperkende maatregelen overgedragen aan de CRO met de bedoeling dat deze maatregelen verder gaan als onderdeel van het cyclisch proces van de CRO. De laatste stand is vastgelegd in het [rapport "Actualisatie maatregelen hinderbeperking RTHA"](#) (gedateerd januari 2019). Om te bepalen welke maatregelen uit het BRR-rapport kunnen worden overgenomen in het programma van de CRO, heeft de werkgroep deze onderworpen aan een intake-analyse. De werkgroep heeft hierbij alle maatregelen opnieuw tegen het licht gehouden. Het [rapport "Intake overgedragen programma BRR"](#) bevat de resultaten van de analyse. In de vergadering van 17 december heeft de CRO ingestemd met het rapport. Als volgende stap zal de werkgroep een voorstel doen voor prioritering en planning van de overgebleven maatregelen.

6. (voortgang) Luchthavenbesluit

Dit onderwerp was ook in 2020 vast agendapunt voor de plenaire vergaderingen van de CRO.

In oktober 2020 heeft RTHA een participatietraject geïnitieerd om samen met belanghebbenden uit de omgeving van de regionale luchthaven de richting te bepalen voor het nieuwe Luchthavenbesluit. In gezamenlijkheid wordt gewerkt aan een voorkeursscenario dat de basis vormt voor een officiële aanvraag bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Om te komen tot een gedragen voorkeursvariant wil RTHA deze samen met haar stakeholders opstellen. De luchthaven streeft daarbij naar een consensus oplossing. Het RTHA-participatietraject is daarom vormgegeven langs de lijnen van het Mutual Gains Approach (MGA) gedachtengoed. MGA is van oorsprong een Amerikaanse aanpak (Harvard, MIT). De gemeenten Rotterdam, Lansingerland en Schiedam, de Provincie Zuid Holland en het Ministerie van I&W onderschrijven het belang van goede participatie en dragen bij aan de bekostiging van het onafhankelijk projectteam.

7. Luchtvaartnota/ herziening luchtruim

In het verslagjaar is de CRO beide dossiers blijven volgen. In tegenstelling tot voorgaande jaren waren er in de CRO geen presentaties door het ministerie van I&W. De CRO heeft besloten geen zienswijze in te dienen op de ontwerp-Luchtvaartnota 2020-2050. Eind 2020 heeft de minister van I&W de Luchtvaartnota vastgesteld en samen met de uitvoeringsagenda en andere documenten naar de Kamer gestuurd. De CRO heeft besloten om het dossier goed te blijven het volgen, met name de uitvoeringsagenda.

8. Problematiek ultrafijnstof (UFP)

Voor de CRO waren er in het verslagjaar geen belangrijke ontwikkelingen in dit dossier.

9. Nieuwe Europese systematiek geluid (DOC29)

Dhr. Hartjes, projectleider bij het ministerie van I&W voor de implementatie van Doc29 op regionale luchthavens heeft in de decembervergadering een presentatie gegeven over onder andere de belangrijkste kenmerken van Doc29 en de verschillen met het NRM, de vrijwel afgeronde technische studie naar de mogelijkheden om Doc29 te implementeren op regionale luchthavens, het eventuele invoeringstraject en de impact voor RTHA en omgeving (in het bijzonder het nieuwe luchthavenbesluit), en tenslotte het verdere (besluitvormings)proces.

10. Project meten en berekenen vliegtuiggeluid

In tegenstelling tot voorgaande jaren waren er in de CRO geen presentaties door het ministerie van I&W over dit onderwerp. Vermeldenswaard is dat de provincie Zuid-Holland onderzoek heeft gedaan naar de mogelijkheden voor en de wenselijkheid van een burgermeetnet geluid rondom de Rotterdamse luchthaven naast het reeds bestaande systeem Ranomos.

11. Diverse presentaties

Er zijn ter ondersteuning van geagendeerde onderwerpen presentaties gegeven door:

- DCMR over de jaarrapportage meldingen 2019,
- RTHA over het participatietraject op weg naar een Luchthavenbesluit,
- NMZH over conflicten tussen vogels en vliegtuigen,
- Ministerie van I&W over de verkenning naar de invoering Doc29 voor regionale luchthavens.

Er waren in het verslagjaar geen algemeen informerende presentaties.

Er waren in het verslagjaar geen werkbezoeken.

12. Vooruitblik/terugkoppeling BRR

Dit was elke plenaire vergadering van de CRO een vast agendapunt.

13. Website

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

14. Uitwisseling kennis en ervaring met CRO's en ORS

De in het verslagjaar geplande bijeenkomsten van het OSCRO (Overleg Secretarissen luchtvaartcommissies CRO's en COVM's) zijn als gevolg van de COVID-19 crisis geannuleerd. Ook een overleg van het OSCRO met een delegatie van de Commissie governance en participatie luchtvaart (Cohen) is om deze reden niet doorgegaan.

15. (her)benoeming leden

In 2020 hebben twee leden de CRO verlaten. Na het doorlopen van de afgesproken procedure heeft de voorzitter drie nieuwe leden benoemd.

16. Evaluatie CRO

Op 15 mei 2020 heeft de minister van I&W de ontwerp-Luchtvaartnota 2020-2050 naar de Kamer gestuurd. Hierin staan ook de voornemens van het Rijk met betrekking tot de positie en rol van de CRO's van luchthavens van nationale betekenis. De voorzitters van deze CRO's hebben op 7 september 2020 een eerste gesprek met het ministerie van I&W gehad over de concrete invulling van deze voornemens. De volgende onderwerpen zijn aan de orde gekomen:

- a. wettelijke status CRO
- b. verhoging subsidies
- c. advisering operationele aangelegenheden
- d. rol en functieprofiel voorzitters
- e. begrenzing aantal leden (gemeenten/omwonenden)
- f. CRO+
- g. uitzondering op maximale zittingsduur
- h. rol rijksoverheid i.r.t. CRO
- i. professionalisering (o.a. grotere inzet secretaris en opleiding leden)
- j. klachtenafhandeling

De minister van I&W heeft aan de Commissie governance en participatie van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL) onder leiding van Job Cohen gevraagd om tegen de achtergrond van de Luchtvaartnota een advies uit te brengen over de wijze waarop het Rijk in de ontwerp-Luchtvaarnota invulling wenst te geven aan de governance in het luchtvaardomein. Dit betreft dus ook de rol en positie van de CRO's. In de definitieve Luchtvaartnota, die op 20 november naar de Kamer is gestuurd, zijn de passages over de regionale overlegstructuren als de CRO's, Omgevingsraad Schiphol en het Luchthaven Eindhoven Overleg aangescherpt en geactualiseerd. Maar inhoudelijk is er voor de CRO's niets wezenlijks veranderd.

17. Vaststellen Jaarverslag 2019 *)

De CRO heeft in het huishoudelijk reglement bepaald, dat het jaarverslag wordt vastgesteld in de vergadering van de CRO. Dit was gepland voor de plenaire vergadering van 2 april 2020, maar deze is vanwege de COVID-19 crisis geannuleerd. Daarom is de leden van de CRO gevraagd om hun eventuele opmerkingen per e-mail door te geven aan de secretaris. In totaal zijn vijf reacties ontvangen. De voorgestelde aanpassingen zijn deels verwerkt in de definitieve versie, die vervolgens door de voorzitter is vastgesteld. Het vastgestelde jaarverslag 2019 is voor kennisgeving aangenomen in de CRO-vergadering van 18 juni 2020.

18. Vaststellen Jaarrekening 2019 *)

Het bestuur van de SOCRO stelt de jaarrekening vast. Gebruik is dat deze vooraf in de CRO wordt geagendeerd ter kennisname. Dit was gepland voor de plenaire vergadering van 2 april 2020, maar deze is

vanwege de COVID-19 crisis geannuleerd. Het bestuur heeft vervolgens besloten om de jaarrekening vast te stellen zonder voorafgaande agendering in de CRO. De vastgestelde jaarrekening 2019 is voor kennisgeving aangenomen in de CRO-vergadering van 18 juni 2020.

19. Vaststellen Jaarplan 2020

Het jaarplan 2020 is vastgesteld in de CRO-vergadering van 8 oktober 2020.

20. Vaststellen Begroting 2020

De begroting 2020 is goedgekeurd in de CRO-vergadering van 8 oktober 2020 en vervolgens vastgesteld door de het bestuur van de SOCRO.

*) In verband met de Corona COVID-19 crisis heeft het ministerie van I&W voor het indienen van het verslag over 2019 uitstel verleend tot 1 juli 2020.

b. SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE IN 2020

Naam	Functie/organisatie/namens	Opmerking
J. van der Vlist	Voorzitter	2 ^e termijn
E. Struch	Secretaris	
W. de Zoete	Provincie Zuid-Holland	
J. Bokhove	Gemeente Rotterdam	
J. Ooijevaar	Gemeente Schiedam	
S. Fortuyn	Gemeente Lansingerland	2 ^e termijn
J. Schendstok	Omwonenden Rotterdam	
D. Breedveld	Omwonenden Rotterdam	m.i.v. 30 maart 2020; Plaatsvervanger
J. Witjes	Omwonenden Schiedam	2 ^e termijn
H. Lamphen	Omwonenden Schiedam	2 ^e termijn; Plaatsvervanger
A. van de Coevering	Omwonenden Lansingerland	2 ^e termijn
R. van der Ouderaa	Omwonenden Lansingerland	2 ^e termijn; Plaatsvervanger
A. Ouwehand	Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland (namens de milieuorganisaties)	2 ^e termijn
S. Liebeek	Rotterdam The Hague Airport	t.m. 8 oktober 2020
R. Louwerse	Rotterdam The Hague Airport	m.i.v. 8 oktober 2020
J. Verspeek	Luchtverkeersleiding Nederland	t.m. 18 juni 2020
P. van der Werf	Luchtverkeersleiding Nederland	m.i.v. 18 juni 2020
H. Vos	Transavia (namens de grote gebruikers van Rotterdam The Hague Airport)	2 ^e termijn
O. Bal	Vliegclub Rotterdam (namens de kleine gebruikers van Rotterdam The Hague Airport)	2 ^e termijn
P. Tiel	VNO-NCW West (namens het bedrijfsleven)	

c. BIJZONDERE VOORVALLEN OF OMSTANDIGHEDEN IN 2020

Als gevolg van de COVID-19 crisis is één plenaire vergadering geannuleerd, zijn geen (openbare) informatie- en discussieavonden georganiseerd en was er geen (besloten) bijeenkomst met frequente melders.

d. INKOMSTEN EN UITGAVEN VAN DE COMMISSIE IN 2019

Zie jaarrekening 2020 van Stichting Ondersteuning Commissie regionaal overleg luchthaven Rotterdam (SOCRO).